

Regionalna Izba Obrachunkowa w Opolu

45-052 Opole
ul. Oleska 19a
NIP 754-11-36-950
REGON 530617411

tel: 77 453 86 36
77 443 18 70
tel/fax: 77 453 73 68
e-mail: rio@rio.opole.pl www.rio.opole.pl

Opole, 29 grudnia 2022 r.

NA.III-422-27/2022

Pan

Jerzy Wrębiak

Burmistrz Brzegu

Działając na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz 1668; dalej: u.r.i.o.) w odpowiedzi na wniosek o udzielenie wyjaśnienia, czy możliwe jest poniesienie przez Gminę Brzeg wydatków na utworzenie miejsca schronienia, poprzez adaptację pomieszczenia, na realizację zadań w zakresie edukacji, opieki, wychowania dla osób narodowości ukraińskiej, w tym dzieci, ze środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, uprzejmie wyjaśniam i informuję, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.; dalej: u.w.t.p.a.) obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu może być prowadzony tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Natomiast obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu może być prowadzony tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez marszałka województwa. Wydanie zezwoleń, decyzji wprowadzających zmiany w tych zezwoleniach oraz duplikatów tych zezwoleń należy do zadań własnych województw. Na podstawie art. 9² ust. 11 u.w.t.p.a. opłata za zezwolenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lub

2, oraz za zezwolenie na wyprzedaż, o którym mowa w art. 9⁵ ust. 4, dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml wynosi dodatkowo 25 zł za każdy pełny litr 100% alkoholu w tych opakowaniach. Stosownie do regulacji wynikającej z art. 9³ ust. 3 u.w.t.p.a. opłata w części, o której mowa w art. 9² ust. 11, oraz dodatkowa opłata, o której mowa w art. 9² ust. 21, stanowią w wysokości:

- 1) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jak wynika z przepisu art. 9³ ust. 4 u.w.t.p.a. gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Dodatkowa regulacja dotycząca przeznaczenia przez gminę środków pochodzących z opłat za zezwolenia, o których mowa powyżej, wprowadzona została w art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 583 ze zm., dalej: u.p.o.U.). Zgodnie z tym przepisem na realizację zadań, wskazanych w art. 31a – tj. zadań z zakresu pomocy i usług społecznych, zapewniania schronienia, edukacji, opieki i wychowania, organizacji czasu wolnego, w tym kultury i sportu oraz zdrowia publicznego – w związku z pobytem na jej terenie osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 – tj. obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – jednostka samorządu terytorialnego może przeznaczyć dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 9 ust. 1 oraz 2 w związku z art. 9² ust. 11 oraz art. 9³ ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Z przytoczonego przepisu art. 31b u.p.o.U. wynika, że na realizację wskazanych tam zadań jednostka samorządu terytorialnego może przeznaczyć dochody pochodzące z dodatkowej opłaty za zezwolenie w związku ze sprzedażą do spożycia poza miejscem sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, które w 50% stanowią dochód gmin. Jak podkreśla się w doktrynie

ze względu na szeroki wachlarz zapotrzebowania na pomoc, zakres zadań, na które można przeznaczyć środki z opłat za obrót alkoholem, jest luźno zdefiniowany. Dla przykładu wskazuje się, że pod pojęciem pomocy społecznej, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), rozumie się instytucję polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ponadto w świetle ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1082 ze zm.) jako działania związane z edukacją wymienia się m.in. zapewnienie dostępu do kształcenia się, możliwości zakładania i prowadzenia szkół, opiekę nad uczniami, w tym niepełnosprawnymi, wsparcie uczniów w trudnej sytuacji materialnej. Natomiast ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1608), jako zadania z zakresu zdrowia publicznego określa m.in. monitorowanie i ocenę zdrowia społeczeństwa, profilaktykę, ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych (zob. E. Kacprzak-Szymańska [w:] Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, red. W.A. Klaus, Warszawa 2022, art. 31(a), opubl. LEX).

Mając powyższe na uwadze, w odpowiedzi na zadane we wniosku pytanie, stwierdzić należy, że Gmina może środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml przeznaczyć na utworzenie miejsca schronienia dla obywateli Ukrainy, przybyłym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi na terytorium ich kraju, w którym to miejscu realizowane będą zadania w zakresie edukacji, opieki i wychowania. Gmina zobowiązana jest przy tym przestrzegać przepisów dotyczących wydatkowania środków publicznych.

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że wyjaśnienia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

e-podpis

Signed by /
Podpisano przez:

Aleksandra
Bieniaszewska

Date / Data:
2022-12-29 15:13

Zastępca Prezesa

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Opolu

Aleksandra Bieniaszewska